

BEVEZETÉS A FOGÁSZATI HOMEOPÁTIÁBA

Dr. Szabó Beáta

A fogászat és szájszészet területén leggyakrabban az úgynevezett bevált indikációk szerint rendelünk gyógyszert a ma létező kb. 2500-féle homeopátiás szer közül. A homeopátiás alaptörvény, a simile persze nem szorulhat háttérbe, hisz a hagyományos orvosláshoz képest sokkal részletesebb és pontosabb tünetfelvételtől van szó, a pontos gyógyszer-meghatározás érdekében.

Természetesen a homeopátiás gyógyszer bevétele soha nem helyettesítheti a szakma szabályai szerint elvégzett fogászati kezelést. A megfelelő konzerváló fogászati, protetikai eljárásokat nem lehet kiváltani homeopátiával. Például a parodontális problémák gyógyításában a homeopátia nem pótolja a mechanikai tisztítást és a professzionális fogászati kezelést, de a jól megválasztott alkati és tüneti kezeléssel ez a betegség-hajlam csökkenthető. Általában a hagyományos fogászatot kiegészítve ? néha önállóan is alkalmazva ? érhetünk el jó eredményt.

A homeopátia napjainkban már az ún. komplex komplementer fogászati rendszer része. A szájüregi akupunktúra, a különböző személyre szabott tesztelési módszerek, a tehermentesítő és méregtelenítő metódusok, a bélflóra rendezése és még sok más eljárás mind az orális egészség megtartását, helyreállítását célozzák meg, és optimális esetben ezeket a módszereket sikerül kombináltan is alkalmazni.

Általános szabály a homeopátiában - és ez a fogászatra is vonatkozik -, hogy tüneti szerekkel az akut betegségek gyógyítása, krónikus betegségek tünetmentesítése érhető el, míg krónikus betegségek gyógyításához alkati szereket kell adnunk. Az alkati szer kiválasztásánál figyelembe vesszük a testi tünetek mellett az etiológiai és pszichés-mentális faktorokat, az egyéni és családi anamnézist is.

Természetesen a homeopata orvos is megvizsgálja betegét, és igénybe veszi a modern medicina által nyújtott diagnosztikus lehetőségeket.

A fogászat-szájszészet területén használt homeopátiás szereket az alábbiak szerint csoportosíthatjuk.

LOKÁLIS SZEREK ALKALMAZÁSA

Alkalmazásuk jelentősége érthető, hisz jól elérhető helyen, nagy felületű nyálkahártyán dolgozunk. Ezeket ősoldatok tömény vagy hígított formáiban, esetleg krémként használjuk a fogászati rendelőben, vagy felírjuk a betegnek otthoni használatra. Lehet közvetlenül az elváltozás helyén vagy szájbölgőgetőként használni. Leggyakrabban afták és herpeszek esetén, sebészeti beavatkozások kapcsán, bármilyen szájnyálkahártya-gyulladásban, ínygyulladásban (kiegészítő kezelésként), extrakció utáni sebfertőzésben, előtörő bölcsességfog körüli gyulladásban használjuk.

TÜNETI KEZELÉS - BEVÁLT INDIKÁCIÓK SZERINT

A leggyakoribb idetartozó kórképek: szorongás, félelem, traumák, minden sebészeti beavatkozás, vérzés, utó fájdalom, injekciós szövődmény, ödéma, szájzár, gyulladások, gennyesedések, tályogok, sipolyok, előtörő bölcsességfog körüli problémák, szájnyálkahártya és nyelv gyulladásai, afta, herpesz labiális, fogzás (gyakran alkati kezelés szükséges).

Általános szabály, hogy inkább alacsony vagy közepes potenciában gyakran ismételve adjuk, ha kifejezetten egybevág a hasonlóság (a szer tünetei és a beteg tünetei szinte azonosak, érvényesül a simile szabály), akkor lehet magasabb potenciában, viszont ritkábban ismételve. Néhány konkrét példa:

- Gelsemium, Aconit, Argentum Nitricum: félelem, remegés, lámpaláz, drukk legfontosabb szerei.
- Arnica: vérzéscsillapító, fájdalom- és gyulladáscsökkentő "rutinszerűen" alkalmazott szer, tömés utáni fájdalom esetében is (1. ábra).
- Hypericum: nagy fájdalom, elsősorban az érzőidegekre hat.
- Ruta: csonthártya-érintettség, pl. injekciós szövődmény, csontműtét.

- Symphytum: csontérintettség.
- Phosphor, Lachesis, China: vérzés (természetesen lege artis ellátás mellett, pl. sutura!).
- Hamamelis: nagy duzzanat, véraláfutás a beavatkozás helyén.
- Magnesium Phosphoricum: szájjár.
- Belladonna: akut gyulladás, lüktető fájdalommal, vörösséggel, lázzal.
- Hepar Sulphuris: akut gennyesedés, tályog.
- Silicea: krónikus, visszatérő gyulladások, sipolyok, idegentest.

1. ábra: Arnica

ALKATI - KONSTITUCIONÁLIS KEZELÉS

Közös jellemzőjük, hogy inkább krónikus esetekben vagy ún. szindrómákban használjuk a szereket, többnyire magas potenciában, ritkán ismételve a tünetek változásának függvényében vagy bevált protokollok szerint.

Alkati és konstitucionális kórképek például:

- káriesz - a szuvasodási hajlam csökkentése,
- idegrendszeri kórképek, ideggyulladások, idegbénulások, neuralgiák az arc-fej területén,
- állkapocs-ízületi kórképek,
- fogzási, előtörési problémák,
- fogágybetegségek,
- speciális esetek; amalgám- és nehézfémterhelt beteg méregtelenítése.
-

IDEGRENSZERI KÓRKÉPEK

- Causticum - a mozgatóidegekre hat (bénulások),
- Hypericum - az érzőidegekre hat (gyulladás, neuralgia),
- Aconit - erős hideghatás kiváltotta gyulladás vagy arcidegbénulás,
- Magnesium phosphoricum, Colocynthis - görcsös fájdalommal járó neuralgiák.
-

FOGZÁSI PROBLÉMÁK

A terápia attól függ, hogy mi a vezető tünet az előtörési problémákban; inkább helyi tünetekről van szó (lásd lokális szerek, szájnyalvakártya szerei), vagy viselkedési zavarral, lázzal, köhögéssel, emésztési rendellenességekkel is jár. Leggyakoribb, hogy hasmenés jelentkezik, ilyenkor

a hasmenéses szerek közül kell választani. Nagyon gyakori szer - de nem minden gyereknek automatikusan adandó - a Chamomilla. Nemcsak csecsemőkorban, hanem vegyes-fogazati időszakban és előtörő bölcsességfog körüli problémákban is alkalmazható. Ez utóbbi speciális szere a Cheiranthus.

AMALGÁM- ÉS NEHÉZFÉMTERHELÉS

Objektív mérőműszerekkel bizonyítható a szájbán lévő fémek oldódása, ugyanakkor minden amalgámtömés eltávolítása is megterheli a szervezetet, még ha az eljárás során a legkörülményesebben járt is el a fogorvos. Ilyenkor egy komplex méregtelenítő kúrát alkalmazunk, melynek egyik alappillére a homeopátia. Egyrészt az amalgámtömést alkotó fémek homeopátiás formáit (Mercurius solubilis, Argentum nitricum/metallicum, Cuprum metallicum, Stannum metallicum vagy az amalgám homeopátiás formája, pl. Silberamalgam nosoda), másrészt a különböző kiválasztó szervek (vese, máj, nyirokrendszer) működésének serkentését célzó szereket adunk az eljárás során. Hangsúlyozom, a különböző műszeres mérések és a gondosan felvett kórelőzmény alapján bizonyítottan szükséges amalgámcserek elő- és utókezeléséről van szó.

HOMEOPÁTIÁS GYÓGYSZERJAVALLATOK

GYULLADÁSOS KÓRKÉPEK - PERIOSTITIS, ABSCESSUS, PERICORONITIS, ALVEOLITIS STB.

- Belladonna - a kezdeti stádiumban, hirtelen, lüktető fájdalom, erythema, a beteg izgatott, szomjas, érintésre, nyomásra, mozgásra rosszabbodik az állapota.
- Hepar sulphuris - érintésre, hidegre érzékeny, szúró fájdalom, a duzzanat nem annyira jellegzetes (inkább Myristica). Fogékony típustól függetlenül elsődleges szer gennyes gyulladásban, kezdeti stádiumban (acut periodontitis). Alacsony potenciában a drenázst segíti, magas potenciában összehúzóást okoz, és bent tartja a gennyet.
- Silicea - hosszan tartó gennyesedések, fistulák, hajszálerzés a nyelven, nyirokcsomó-duzzanat, reggeli szájbűz, gingivitis, cheilitis angularis, chronicus periapicalis abscessus, a drenázst segíti.
- Mercurius solubilis - jellegzetes bevont szivacsos nyelv, fogbenyomatokkal, nyálzás, szájbűz, éjjeli rosszabbodás, szomjúság, nagyon érzékeny minden hőhatásra, rágásra, lüktető, elviselhetetlen fájdalom.
- Pyrogenium - általános tünetek, láz, gennyesedés, de a genny ürülése már folyamatban van, prevencióra is használatos.
-

SZÁJ- ÉS NYELVBETEGSÉGEK - STOMATITIS, STOMATITIS APHTOSA, GLOSSITIS

Lokális szerek

- Calendula - hámképző, fertőtlenítő, fájdalomcsillapító, sebgyógyulást serkentő hatású (2. ábra).
- Propolis - gyulladásgátló, fertőtlenítő hatású.
- Myrrha - gyulladásgátló.
- Berberis - szájüregi gombás folyamatoknál kiegészítő kezeléseként.

2. ábra: Calendula

Tüneti szerek

- Borax - ideges, félénk, zajra nagyon érzékeny betegek alkalmi aftái, candidiasis oris.
- Mercurius solubilis - (lásd fent).
- Hydrastis - sűrű, tapadós nyál, fogbenyomatos nyelv, szélén físzúrákkal, a lehelet nem jellegzetes, gastroduodenális és májbetegség lehet, epekő gyakori, a szájüreg fekélyei jellemzik.
- Acidum sulphuricum - gastritis, hyperchlorhydria társul az aftás gingivostomatitishoz.
- Kalium muriaticum - tons. foll. és tuba hurut társul az aftás, ulcerosus szájfolyamatokhoz, keserű szájíz, duzzadt nyirokcsomók, szürkésfehér nyelv, candidiasis.
- Kalium bichromicum - sárgás, zöldes fekélyek, benyomatos, piros, fénylő, de száraz nyelv, glossitis, térképnyelv, kövér, fázós betegek, gyakori sinusitisek.
- Acidum nitricum - könnyen vérző fekélyek, szúró szálféregzéssel.

Alkati szerek

A fogékonyság terápiája során gyakori szer.

- Sulphur - sok bőrtünet, vörös, lepedékes nyelv, vörös nyelvhegy és nyelvészél, forró, száraz száj, szomjúságérzet.
- Arsenicum album - ulcerosus, vérző íny, égő érzés, nyelven égő ulcerációk, szomjúságérzet, melege javul, éjjel rosszabbodik.
- Sepia és natrium muriaticum - nők hormonális ciklustól függő tüneteinek jönnek szóba.

HERPES LABIALIS

Tüneti szerek

- Rhus toxicodendron - fájdalom, viszketés, erythema, kicsi hólyagok.
- Natrium muriaticum - égő fájdalommal járó üvegyöngyszerű hólyagok, nagyon szomjas a beteg, etiológia: UV-sugárzás, tenger, só.
- Cantharis - nagy, összefolyó hólyagok, hideg borogatásra javul.
- Apis - rózsaszín ödéma, szúró, csípő érzés, viszketés, javul hidegre, rosszabbodik melege.

Alkati szerek - a fogékonyság terápiája

- Sepia, Natrium muriaticum, Sulphur, Pulsatilla gyakran megfontolandó.

SZAKMAI ÖNÉLETRJAZ

Dr. Szabó Beáta a Semmelweis Orvostudományi Egyetem Általános Orvostudományi Karát 1992-ben végezte el, majd 1996-ban fogorvosdoktori diplomát szerzett. 1998-ban szakvizsgázott fog- és szájbetegségekből. Egyetemi évei óta tanul komplementer gyógymódokat. Hypnoterápiás végzettséggel is rendelkezik, tagja az Integratív Pszihoterápiás Egyesületnek, a Magyar Orálakupunktúra Orvosok és Biológiai Fogorvosok Társaságának (MOBOT). 1994 óta tanul homeopátiát a Magyar Homeopata Orvosi Egyesület (MHOE) keretei között, melynek rendszeres előadója, az Egyesület 1998-ban megalakult Fogorvosi Szekciójának vezetője, a British Homeopathic Dental Association kapcsolattartója. A 2000 májusában Budapesten - a Magyar Tudományos Akadémián - tartott Nemzetközi Homeopátiás Liga 55. Kongresszusán a Fogorvosi Szekció szervezője és előadója volt. 1997 óta a MHOE vezetőségi tagja, 2001-től a MHOE elnöke.

IRODALOM

1. Zajta E.: A homeopátia gyógyszerészeti vonatkozásai. Gyógyszerészet 35. 583-590/91.
2. Köhler, D.: Handbook of Homeopathy. Harper Collins Publ. London, 1996.
3. Schimmel, Klaus-Christof.: Lehrbuch der Naturheilverfahren. Stuttgart, Hippocr. Verlag, 1990.
4. Rácz G.: 200 éves homeopátia. Természetgyógyász Magazin, Bp., 1996.
5. Hegyi G.: Természetes gyógymódok. Komplementer Med. K.u.K.1999.
6. Roy, Ravi-Carola: Homeopathia. Medicina, 1992.
7. Felsőfokú komplementer fogorvosképzés. Jegyzet - MOBOT, Bp., 2001.